

Univerzální nabíječky pro mobilní telefony a jiná přenosná zařízení – nový vývoj s podporou technických norem

STUDIE

Obsah

STUDIE	1
1. Úvod do problému, shrnutí	2
2. Iniciativy Evropské komise	2
2.1. Vývoj evropské harmonizace	2
2.2. Z „historie“	3
2.3. Legislativní vývoj	5
3. Postoje stran – zejména spotřebitelů a malých a středních podnikatelů či živnostníků	7
3.1. Reakce spotřebitelských organizací	7
3.2. Business - MSP	8
4. Úloha standardizace	8
5. Přínosy harmonizace	10
5.1. Důvodová zpráva	10
5.2. Přínosy pro konečného uživatele	12
6. Závěr	12
6.1. Univerzální nabíjecí soupravy	12
6.2. Širší kontext normalizace v dalších oblastech elektrických zařízení	13
Seznam použitých zkratk	15
Zdroje, odkazy	16
Summary	17
Příloha 1 – EXECUTIVE SUMMARY sheet/Souhrnný přehled	18
Příloha 2 - POSOUZENÍ DOPADŮ – z Důvodové zprávy EK k návrhu novely směrnice	19
Příloha 3 - PODROBNÉ VYSVĚTLENÍ konkrétních ustanovení novely a PŘÍLOHA směrnice	23
Příloha 4 - ANEC POSITION Paper	26
Příloha 5 - PŘEHLED PŘÍNOSŮ	29

Studie byla zpracována za finanční podpory České agentury pro standardizaci, s. p. o.

1. Úvod do problému, shrnutí

Po mnoho let evropští uživatelé – koneční spotřebitelé i drobní podnikatelé a živnostníci – různými cestami a prostřednictvím různých platforem vyzývají výrobce, aby zajistili společné externí napájení pro mobilní telefony a další zařízení. Přestože k určitému pokroku během let došlo, i v současnosti přetrvává přehršel mobilních zařízení, přičemž každé vyžaduje svoji specifickou „nabíječku“, jak těmto nenahraditelným zařízením běžně říkáme. Každé totiž má odlišný formát rozhraní pro připojení nabíječky. A setkáváme se s tím jak napříč mezi různými výrobci, kde by se taková nedohoda dala ještě pochopit, tak i u různých výrobků jednoho výrobce, kde je to již dosti nepochopitelné.

Tento stav představuje zbytečné náklady pro uživatele při jejich přímém (či implikovaném) nákupu a pro životní prostředí při získávání surovin pro jejich konstrukci a při jejich likvidaci. A znamená samozřejmě velmi nepohodlné a nepraktické dopady na spotřebitele, který na cestách musí s sebou vozit „balík“ různých nabíječek pro různá mobilní zařízení.

Koneční uživatelé mobilních zařízení přivítali návrhy Evropské komise na změnu směrnice o rádiových zařízeních (2014/53/EU). Změny se týkají právě problematiky společných nabíječek. Zohledňují mnoho připomínek, které spotřebitelé v minulosti vznesli. V červnu 2022 došlo k přelomové dohodě mezi odpovědnými institucemi EU (Komise, Rada, Parlament) o konečném výsledku revize směrnice. Konečný návrh tak bude prakticky plně respektovat očekávání spotřebitelů. Významnou úlohu bude sehrávat i standardizace.

2. Iniciativy Evropské komise

2.1. Vývoj evropské harmonizace

Cílem nově přijímané legislativy EU je zabránit roztržitosti trhu, pokud jde o nabíjecí rozhraní a komunikační protokoly pro nabíjení, zvýšit pohodlí spotřebitelů a snížit množství e-odpadu.

Aby bylo dosaženo konečného cíle v podobě jednotné nabíječky a aby byl splněn předpoklad pro účinné a smysluplné dodávání na trh a prodej mobilního zařízení a nabíjecí soustavy, musí v sobě rádiové zařízení integrovat:

- harmonizované nabíjecí rozhraní na konci rádiového zařízení (nabíjecí zásuvka v případě rádiového zařízení nabíjeného prostřednictvím kabelového nabíjení),
- minimální společnou interoperabilitu nabíjení prostřednictvím harmonizovaného komunikačního protokolu pro nabíjení a podrobné informace o požadavcích rádiového zařízení ohledně nabíjení.

Tato harmonizace by měla snížit množství ekologického odpadu, zajistit pohodlí spotřebitelů a zabránit roztržitosti trhu mezi různými nabíjecími rozhraními a komunikačními protokoly pro nabíjení, jakož i mezi případnými iniciativami na vnitrostátní úrovni, což by mohlo způsobit překážky pro obchod na vnitřním trhu.

Lapidárně řečeno, předcházející znamená zavedení harmonizovaných opatření k uvádění na trh univerzálních nabíjecích souprav k mobilním zařízením a tedy i možnost jejich odděleného prodeje, včetně poskytování náležitých informací při prodeji.

Taková harmonizace by však byla neúplná, pokud by nebyla spojena s požadavky týkajícími se kombinovaného prodeje rádiových zařízení a jejich nabíječek a informací, které mají být poskytovány koncovým uživatelům. Roztržitost přístupů mezi členskými státy, pokud jde o uvádění dotčených kategorií

nebo tříd rádiových zařízení a jejich nabíjecích zařízení na trh, by bránila přeshraničnímu obchodu s těmito výrobky, například tím, že by hospodářské subjekty musely své výrobky přebalovat v závislosti na členském státě, do kterého mají být výrobky dodány. To by následně vedlo ke zvětšení komplikací pro spotřebitele a ke vzniku zbytečného e-odpadu, což by vyvážilo výhody plynoucí z harmonizace nabíjecího rozhraní a komunikačního protokolu pro nabíjení. Je proto nezbytné stanovit požadavky, které zajistí, aby koncoví uživatelé nebyli nuceni kupovat nové nabíjecí zařízení při každém nákupu nového mobilního telefonu nebo podobného rádiového zařízení. Aby byla zajištěna účinnost těchto požadavků, měli by koncoví uživatelé při nákupu mobilního telefonu nebo podobného rádiového zařízení obdržet nezbytné informace týkající se nabíjecích charakteristik.

Zásadní ve vývoji popisované regulace je že v červnu 2022 Evropský parlament, Rada a Evropská komise dosáhly konečné dohody o společné nabíječce pro mobilní telefony a jiná zařízení.

Port USB Type-C bude novým povinným standardem pro přenosná zařízení a v budoucnu bude zajištěna harmonizace pro bezdrátové nabíjení. Instrukce EU se zejména dohodly na rozšíření působnosti návrhu Evropské komise, včetně ručních konzolí pro videohry, klávesnic, přenosných reproduktorů, přenosných navigací, digitálních fotoaparátů, tabletů a sluchátek. Notebooky se rovněž budou muset přizpůsobit požadavkům do 40 měsíců po vstupu regulace v platnost.

Výjimky se mají vztahovat pouze na zařízení, která jsou příliš malá na to, aby měla port USB Type-C, jako jsou chytré hodinky, sledovače zdraví a některé sportovní vybavení.

Uvedené instituce se také shodly na jasných informacích a označení pro spotřebitele na nových zařízeních o možnostech nabíjení a také o tom, zda výrobek obsahuje nabíječku, v souladu s ustanoveními o „unbundlingu“, což je oddělený prodej telefonu (mobilního zařízení) a nabíječky.

To má napomoci spotřebiteli vyhnout se zmatkům a usnadnit jeho rozhodování o nákupu. Spotřebitel totiž často vlastní několik různých zařízení a ne vždy potřebuje další nabíječky.

V budoucnu, po posouzení Komisí, by se oddělený prodej výrobku a nabíjecí soupravy mohl stát standardem.

Cílem dohody je také zabránit nové fragmentaci trhu s bezdrátovým nabíjením tím, že požádá evropské normalizační organizace, aby vypracovaly harmonizované normy pro bezdrátové nabíjení.

Dosažená dohoda plně odráží postoj spotřebitelů (ANEC) k harmonizaci univerzálních nabíječek. Tato revize je součástí širšího úsilí EU řešit udržitelnost produktů, zejména elektroniky na trhu EU, a snížit elektronický odpad.

Nová regulace vstoupí v platnost 20 dní po zveřejnění v Úředním věstníku a její ustanovení se stanou účinnými po 24 měsících.

Na vyhrazené tiskové akci evropský komisař Thierry Breton řekl: „Je to skvělý den pro spotřebitele a životní prostředí“.

Nyní bude důležité začít včas informovat spotřebitele o jejich nových právech a příležitostech.

Podrobněji se k vývoji legislativy vracíme v čl. 2.3.

2.2. Z „historie“

Od roku 2009 se EK snažila omezit roztříštěnost trhu s nabíjecími rozhraními pro mobilní telefony a podobná zařízení. Dobrovolné programy, postavené na těchto iniciativách, nezajistily široké a jednotné uplatňování.

V červnu 2009 se na žádost EK hlavní výrobci mobilních telefonů dohodli na podpisu memoranda o porozumění ohledně harmonizace nabíječek pro mobilní telefony s možností přenosu dat prodávané v EU¹. Mezi těmi, kdo memorandum podepsali, jsou společnosti Apple, Emblaze Mobile, Huawei Technologies, LG, Motorola Mobility, NEC, Nokia, Qualcomm, Research In Motion (RIM), Samsung, Sony Ericsson, TCT Mobile (mobilní telefony ALCATEL), Texas Instruments a Atmel. Memorandum o porozumění nepochybně snížilo roztržitost trhu a získalo téměř celosvětovou podporu. Jeho zavedení vedlo k účinnému snížení počtu nabíjecích řešení pro mobilní telefony z 30 na pouhé tři. Memorandum o porozumění však také umožňovalo používání proprietárních nabíjecích rozhraní a jedno takové řešení nadále používal (a stále používá) jeden z hlavních výrobců mobilních telefonů, což bránilo plné interoperabilitě. Kromě toho se memorandum o porozumění nikdy nezabývalo otázkami životního prostředí vyplývajícími z toho, že dále existují tato různá nabíjecí rozhraní a komunikační protokoly pro nabíjení.

Předpokládalo se, že na základě pověření od EK vydají evropské normalizační orgány CEN-CENELEC a ETSI harmonizované normy, které budou pro mobilní telefony s možností přenosu dat kompatibilní s novou společnou nabíječkou platit od roku 2011. Nová nabíječka měla fungovat na principu mikro-USB konektoru. Pro telefony, které nebudou disponovat mikro-USB rozhraním, počítá memorandum s využitím adaptéru.

Tyto výzvy zůstaly částečně nenaplněné. Přesto tyto iniciativy značně zmírnily roztržitost nabíjecích technologií. Od roku 2014, kdy platnost memoranda o porozumění skončila (poté, co byla jeho platnost dvakrát prodloužena prostřednictvím dopisu), se EK snaží podporovat přijetí nové dobrovolné dohody. V březnu 2018, po několika kolech diskusí mezi příslušnými výrobci a po výměnách názorů s EK, navrhlo průmyslové odvětví nové memorandum o porozumění týkající se budoucího jednotného řešení pro nabíjení chytrých telefonů. EK však nové memorandum o porozumění nepovažovala za uspokojivé, neboť nebylo v souladu s harmonizačními cíli EU, jejichž záměrem je omezit roztržitost nabíjecích řešení (jak nabíjecích rozhraní, tak i komunikačních protokolů pro nabíjení) mobilních telefonů a podobných rádiových zařízení. Tehdejší návrh nového memoranda o porozumění i nadále umožňoval proprietární řešení (způsoby připojení specifické pro daného výrobce), což EK již nepovažuje za opodstatněné vzhledem k technickým výhodám, které přineslo zavedení rozhraní USB typu C.

V této souvislosti EK v roce 2018 zahájila studii posouzení dopadů možného návrhu zaměřeného na zavedení jednotného řešení nabíjení mobilních telefonů (a případně dalších podobných kategorií nebo tříd rádiových zařízení). Ačkoli původním cílem této iniciativy bylo zvýšit pohodlí spotřebitelů, studie dospěla k závěru, že zavedení jednotného nabíjecího rozhraní a jednotného komunikačního protokolu pro nabíjení na straně rádiových zařízení (chytrých telefonů, ale případně i tabletů, fotoaparátů, čteček atd.) a zároveň podpora nebo zavedení oddělení (tj. dodávání rádiového zařízení koncovému uživateli bez nabíjecího zařízení) by byly přínosem pro spotřebitele a snížily by množství elektronického odpadu (e-odpadu). Závěr studie zněl, že pouze harmonizací nabíjecích rozhraní (v případě rádiových zařízení nabíjených prostřednictvím kabelového nabíjení je tímto rozhraním nabíjecí zásuvka) by nebylo dosaženo plné interoperability nabíjení. V současné době totiž existují různé komunikační protokoly pro nabíjení, a ne všechny zajišťují stejnou výkonnost při nabíjení v případě použití nabíjecího zařízení jiné značky. Studie navíc dospěla k závěru, že existence jednotného nabíjecího zařízení pro různé typy rádiových zařízení by pravděpodobně celkově zvýšila pohodlí spotřebitelů. Pokud jde o bezdrátové nabíjení (tj. obecněji nabíjecí technologie jiné než kabelové nabíjení), studie dospěla k závěru, že kdyby došlo k jakémukoli průlomů v technologii bezdrátového nabíjení, mohlo by to zpochybnit důvody pro jednotné řešení konektorů tím, že by se význam kabelových nabíjecích řešení obecně výrazně snížil. S ohledem na tyto závěry Komise v říjnu 2020 zahájila dvě doplňující studie, a to studii

¹ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/2417/attachments/1/translations>.

o oddělení mobilních telefonů a podobných přenosných elektronických zařízení a studii o technologiích bezdrátového nabíjení, aby posílila důkazní základnu pro návrh.

V lednu 2020 přijal Evropský parlament usnesení vyzývající k urychlenému přijetí normy pro jednotnou nabíječku mobilních telefonů, aby se zabránilo další roztržitosti vnitřního trhu. Usnesení konkrétně vyzvalo EK, aby v případě potřeby přijala legislativní opatření pro zavedení jednotné nabíječky. Naléhavě také vyzvalo EK k zajištění toho, aby spotřebitelé nebyli nadále nuceni kupovat s každým novým rádiovým zařízením nové nabíječky a aby zavedla opatření pro oddělený prodej (spočívající v dodání rádiového zařízení koncovému uživateli bez nabíjecího zařízení) spolu s jednotným nabíjecím řešením, neboť jinak by nebylo dosaženo cíle snížit objem ročně vyrobených nabíjecích zařízení, a tím i snížit množství elektronického odpadu (e-odpadu). Toto množství snížení odpadu se odhaduje na 980 tun ročně.

2.3. Legislativní vývoj

Na základě výše uvedených podpůrných studií byl učiněn v EK závěr, že aby bylo dosaženo konečného cíle v podobě jednotné nabíječky a aby byl splněn předpoklad pro účinné a smysluplné dodávání na trh a prodej mobilního zařízení a nabíjecí soustavy, musí v sobě rádiové zařízení integrovat:

- harmonizované nabíjecí rozhraní na konci rádiového zařízení (nabíjecí zásuvka v případě rádiového zařízení nabíjeného prostřednictvím kabelového nabíjení),
- minimální společnou interoperabilitu nabíjení prostřednictvím harmonizovaného komunikačního protokolu pro nabíjení a podrobné informace o požadavcích rádiového zařízení ohledně nabíjení.

Navrhování rádiových zařízení spadá do oblasti působnosti směrnice 2014/53/EU² o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se dodávání rádiových zařízení na trh. Na druhou stranu vlastnosti vnějšího zdroje napájení spadají do oblasti působnosti směrnice 2009/125/ES o stanovení rámce pro určení požadavků na ekodesign výrobků spojených se spotřebou energie³.

Cílem legislativní iniciativy EK je pak zabránit roztržitosti trhu, pokud jde o nabíjecí rozhraní a komunikační protokoly pro nabíjení, zvýšit pohodlí spotřebitelů a snížit množství e-odpadu.

Proto je nutné harmonizovat nabíjecí rozhraní a komunikační protokoly pro nabíjení pro konkrétní kategorie nebo třídy rádiových zařízení, která se nabíjejí prostřednictvím kabelového nabíjení. Je rovněž nezbytné vytvořit základ pro možnost přizpůsobit se jakémukoli budoucímu technologickému pokroku zavedením harmonizace nabíjecích rozhraní a komunikačních protokolů pro nabíjení pro rádiová zařízení, která mohou být nabíjena jiným způsobem než kabelovým nabíjením, včetně nabíjení prostřednictvím rádiových vln (bezdrátové nabíjení).

Celkový přehled nových legislativních úprav je podán v dokumentu Executive summary sheet - Viz Příloha 1.

Nová legislativa zejména:

- harmonizuje nabíjecí rozhraní pro mobilní telefony a podobné kategorie nebo třídy rádiových zařízení a sice ruční mobilní telefony, tablety, digitální fotoaparáty, sluchátka, náhlavní soupravy, ruční videoherní konzole a přenosné reproduktory, přenosné reproduktory, elektronické čtečky,

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/53/EU ze dne 16. dubna 2014 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se dodávání rádiových zařízení na trh a zrušení směrnice 1999/5/ES (Úř. věst. L 153, 22.5.2014, s. 62).

³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/125/ES ze dne 21. října 2009 o stanovení rámce pro určení požadavků na ekodesign výrobků spojených se spotřebou energie (Úř. věst. L 285, 31.10.2009, s. 10).

klávesnice, myši, přenosné navigační systémy, sluchátka (earbuds), notebooky - které se nabíjejí prostřednictvím kabelového nabíjení, aby je bylo možné nabíjet pomocí jednotné nabíjecí zásuvky,

- zaručí, aby tato zařízení, pokud podporují rychlé nabíjení, obsahovala alespoň stejný komunikační protokol pro nabíjení,
- umožní budoucí harmonizaci v této oblasti v reakci na technologický vývoj, včetně harmonizace jakéhokoli jiného typu nabíjecího rozhraní než kabelového nabíjení,
- zavede požadavky, aby koncoví uživatelé nebyli nuceni kupovat nové nabíjecí zařízení vždy, když si koupí nový mobilní telefon nebo podobné rádiové zařízení, a
- zavede požadavky na to, aby koncoví uživatelé při nákupu mobilního telefonu nebo podobného rádiového zařízení obdrželi nezbytné informace o jeho výkonnostních parametrech při nabíjení a o nabíjecím zařízení, které s ním lze použít.

Bylo provedeno posouzení dopadů s cílem prozkoumat možnosti pro:

- a) harmonizaci nabíjecích rozhraní pro rádiová zařízení;
- b) podporu příslušného komunikačního protokolu pro nabíjení rádiového zařízení a informování spotřebitelů o výkonnosti při nabíjení a
- c) zajištění toho, aby na trh bylo dodáváno řešení odděleného prodeje mobilního zařízení a nabíjecí soupravy.

Podrobná informace o provedených studiích je předmětem přílohy 2.

SPECIFIKACE NABÍJECÍCH SCHOPNOSTÍ stanovuje rozsah zařízení, na které se směrnice (a tedy interoperabilita nabíjecích souprav k nim) bude vztahovat. Jedná se o ruční mobilní telefony, tablety, digitální fotoaparáty, sluchátka, náhlavní soupravy, ruční videoherní konzole a přenosné reproduktory, které je možné nabíjet pomocí kabelového nabíjení. Tato zařízení musí nezbytně splňovat podmínky stanovené v příloze směrnice, resp. v navazujících technických normách – viz příloha 2 a též kapitola Úloha standardizace.

INFORMACE O SPECIFIKACÍCH SOUVISEJÍCÍCH S NABÍJECÍMI SCHOPNOSTMI tvoří další část přílohy ke směrnici a vzhledem k obsahu je pro spotřebitele rovněž zásadní. V případě rádiových zařízení spadajících do působnosti směrnice musí být na obalu nebo (pokud obal chybí) na štítku přiloženém k rádiovému zařízení uvedeny v tištěné podobě následující informace, přičemž podmínkou je, aby byl štítek viditelný:

- a) popis požadavků na výkon kabelových nabíjecích zařízení, která lze s tímto rádiovým zařízením použít, včetně maximálního výkonu potřebného k nabití rádiového zařízení vyjádřeného ve wattech, a to uvedením textu: „Minimální výkon dodávaný nabíjecím zařízením je roven [xx] wattům nebo vyšší“. Počet wattů by měl vyjadřovat maximální příkon požadovaný rádiovým zařízením;
- b) popis specifikací souvisejících s nabíjecími schopnostmi rádiového zařízení, které je možné nabíjet pomocí kabelového nabíjení při napětí vyšším než 5 voltů nebo proudu vyšším než 3 ampéry nebo příkonu vyšším než 15 wattů, včetně údaje o tom, že rádiové zařízení podporuje nabíjecí protokol USB Power Delivery, a to uvedením textu „rychlé nabíjení USB PD“, a údaje o jakémkoli jiném podporovaném nabíjecím protokolu uvedením jeho názvu v textovém formátu.

Tyto informace musí být v jazyce snadno srozumitelném spotřebitelům a ostatním konečným uživatelům, jak určí dotčený členský stát, a musí být jasné, čitelné, srozumitelné a snadno pochopitelné.

Zpravodaj Alex Agius Saliba (MT, S&D) uvedl: „S půl miliardou nabíječek pro přenosná zařízení, které se každý rok dodávají v Evropě a které vyprodukují 11 000 až 13 000 tun elektronického odpadu, by jediná nabíječka pro mobilní telefony a další malá a střední elektronická zařízení prospěla všem. Pomůže životnímu prostředí,

dále napomůže opětovnému využití staré elektroniky, ušetří peníze a sníží zbytečné náklady a nepříjemnosti pro podniky i spotřebitele. Navrhujeme skutečně komplexní politický zásah, který vychází z návrhu Komise a vyzývá k interoperabilitě technologií bezdrátového nabíjení do roku 2026 a zlepšuje informace poskytované spotřebitelům pomocí speciálních štítků. Rozšiřujeme také rozsah návrhu přidáním dalších produktů, jako jsou notebooky, které budou muset splňovat nová pravidla.“

3. Postoje stran – zejména spotřebitelů a malých a středních podnikatelů či živnostníků

V období od května 2019 do dubna 2021 organizovala EK vícero konzultací s cílem získat zpětnou vazbu a posoudit potenciální oblasti pro revizi a dopady navrhované harmonizační regulace, např.:

- počáteční posouzení dopadů (2018–2019), zaměřené na občany, sdružení spotřebitelů, nevládní organizace, sdružení výrobců a jednotlivé výrobce,
- veřejná konzultace (2019), zaměřená na členské státy, občany, sdružení spotřebitelů, nevládní organizace, sdružení výrobců a jednotlivé výrobce,
- dva spotřebitelské průzkumy (2019 a 2021), zaměřené na občany,
- průzkum mezi zúčastněnými stranami (2020–2021), zaměřený na členské státy, občany, sdružení spotřebitelů a výrobce,
- cílené rozhovory (2021), zaměřené na sdružení spotřebitelů, sdružení působící v oblasti životního prostředí, orgány dozoru nad trhem, nevládní organizace, sdružení výrobců a výrobce,
- setkání skupin odborníků, zaměřená na sdružení spotřebitelů, členské státy, orgány dozoru nad trhem, nevládní organizace, sdružení výrobců a výrobce.

Závěry konzultací využila EK pro doformulování návrhů novely předmětné směrnice.

Následuje několik vybraných reakcí zainteresovaných ke zveřejněným návrhům připravované novely.

3.1. Reakce spotřebitelských organizací

K návrhům zveřejnila své stanovisko evropská organizace ANEC – hlas evropských spotřebitelů ve standardizaci, které přepisujeme v pracovním překladu v příloze 3. ANEC – a další spotřebitelské organizace po řadu let vyzývají výrobce, aby zajistili společné externí napájení pro mobilní telefony a další zařízení. Přetrvávající přehršel nabíječek – jak v rámci značek, tak mezi značkami – představuje zbytečné náklady pro spotřebitele při jejich přímém (či implikovaném) nákupu a pro životní prostředí při získávání surovin pro jejich konstrukci a při jejich likvidaci. Proto ANEC vítá návrh EK na změnu směrnice o rádiových zařízeních (2014/53/EU) o společných nabíječkách, protože zohledňuje mnoho připomínek, které jsme vznesli v minulosti.

ANEC je názoru, že iniciativa měla být ambicióznější a že by bylo vhodné již nyní rozšířit rozsah zahrnutých produktů. Do přílohy ke směrnici, která rozsah zahrnutých mobilních zařízení specifikuje, by ANEC uvítal zařadit též elektronické čtečky, chytré hodinky, elektronické hračky, zařízení pro osobní péči, GPS/přenosné navigační a sportovní zařízení, chytré reproduktory, digitální rádia, dobíjecí elektrické nářadí, dobíjecí vysavače, elektrické šroubováky a další dobíjecí zařízení.

Větší předvídatelnost by ANEC uvítal rovněž ve vztahu k budoucím technickým inovacím v souvislosti s technologiemi bezdrátového nabíjení.

„Tradičně“ ANEC apeluje na potřebu efektivního dozoru nad trhem a v této souvislosti s vyčleněním dodatečných finančních prostředků. Podle ANEC by se nemělo zapomínat, že v současné době je na trhu mnoho nebezpečných nabíječek, a proto by měly být rovněž prováděny přísné činnosti dozoru nad trhem ohledně bezpečnosti nabíječek.

Efektivní standardizace nabíjecích zařízení pro co nejširší spektrum mobilních zařízení, a dále požadavek, aby koncoví uživatelé měli možnost informovaně se rozhodnout, zda kupovat, či nekupovat novou nabíjecí soupravu s novým produktem, budou přínosem jak pro spotřebitele, tak pro životní prostředí.

Dále uvádíme jeden typický příklad vyjádření „národní“ spotřebitelské organizace k věci a rovněž jedno stanovisko asociace pro recyklaci.

Organizace DECO, Portugalsko se vyjádřila, že téměř všechny testované nejnovější chytré telefony umožňují rychlé nabíjení a lze je efektivně nabít za kratší dobu pomocí rychlonabíječek. Zaznamenali však také, že mnoho z těchto zařízení bude moci plně využít svůj potenciál z hlediska rychlosti nabíjení, pouze pokud nabíječka a smartphone sdílejí stejný standard rychlého nabíjení. Jako zásadní selhání zdůrazňuje poskytování informací pro spotřebitele.

DECO pak vyjadřuje souhlas s tím, že je nezbytné „zavést požadavky tak, aby při nákupu mobilního telefonu nebo jiného podobného rádiového zařízení koncoví uživatelé obdrželi potřebné informace o charakteristikách jejich nabíjecího výkonu a na nabíjecím zařízení, které s ním lze používat. A dále, že je velmi důležité „zavést požadavky, aby koncoví uživatelé nemuseli kupovat nové nabíjecí zařízení, kdykoli si koupí nový mobilní telefon nebo jiné podobné rádiové zařízení. Spotřebitelé by si měli koupit novou nabíječku pouze v případě, že chtějí/potřebují rychlejší nabíjení. V opačném případě již s největší pravděpodobností budete mít doma kompatibilní nabíječku. Je také pravda, že mnoho spotřebitelů obvykle nabíjí smartphony nebo jiné zařízení v noci a v této situaci je rychlé nabíjení zbytečné a je třeba se mu vyhnout, protože pomalé nabíjení je výhodnější, protože umožňuje prodloužit životnost baterií“.

Organizace EERA - European Electronics Recyclers Association; Nizozemí – rovněž evropskou harmonizaci v této oblasti velmi vítá. Nejen, že je to skvělá příležitost k opětovnému použití, opravě, nové výrobě těchto zařízení, ale také příležitost k efektivnímu využívání zdrojů a recyklaci za předpokladu, že materiály, které se pro tyto nabíjecí soupravy používají, jsou stejné. Například použití jednoho typu plastu s jedním typem retardéru hoření by výrazně zvýšilo možnost recyklace materiálu. Totéž platí pro ostatní použité materiály.

3.2. Business - MSP

Autoři studie nezaznamenali žádnou „evropskou“ reakci malých a středních podniků coby uživatelů mobilních zařízení k problematice univerzality nabíjecích souprav, což je určitě škoda.

Velmi aktivní byli pouze výrobci a prodejci IT techniky, respektive jejich zastřešující asociace, a ti byli vesměs značně negativní k přijímání harmonizačních opatření. Odkazujeme např. na vyjádření platform Mobile & Wireless Forum (MWF), a Belgie a Digitalerope, Belgie. Jejich obsáhlejší negativní stanoviska (mimočodem totožná), apelují na uchování dobrovolného přístupu. Podobně se vyjádřily i další společnosti, např. Apple.

4. Úloha standardizace

Dohody EK s průmyslem předjímalý, že na základě pověření od EK vydají evropské normalizační orgány CEN-CENELEC a ETSI harmonizované normy, které budou pro mobilní telefony s možností přenosu dat

kompatibilní s novou společnou nabíječkou platit od roku 2011. Nová nabíječka bude fungovat na principu mikro-USB konektoru. Pro telefony, které nemají mikro-USB rozhraní, počítalo memorandum s využitím adaptéru. V průběhu minulých let však pro danou oblast byla platná jen jedna následující norma:

ČSN EN 60335-2-29 ed. 2, (36 1045) - Elektrické spotřebiče pro domácnost a podobné účely – Bezpečnost Část 2-29: Zvláštní požadavky na nabíječe baterií (IEC 60335-2-29:2002 + A1:2004).

Její porovnání s normou IEC 60335-2-29:2002 vyznělo tak, že evropská norma přejímá identicky 4. vydání normy IEC a její změnu IEC 60335-2-29:2002/A1:2004. Navíc je uvedena příloha ZA (informativní) Zvláštní národní podmínky a příloha ZC (normativní) Normativní odkazy na mezinárodní publikace a na jim příslušející evropské publikace z ČSN EN 60335-2-29:2004.

Takto letitá evropská norma nemohla splňovat očekávání formulovaná v memorandu o porozumění. K podstatné aktivizaci normalizačních aktivit v předmětné oblasti dochází až v posledních letech. Výčet souvisejících norem:

- ČSN EN IEC 62680-1-2:2020 Rozhraní univerzální sériové sběrnice pro data a výkon – Část 1–2: Společné části – Specifikace výkonového USB
- ČSN EN IEC 62680-1-3:2021 Rozhraní univerzální sériové sběrnice pro data a výkon – Část 1–3: Společné části – Specifikace kabelu a konektoru USB typu CTM
- ČSN EN IEC 62680-1-3:2021 Rozhraní univerzální sériové sběrnice pro data a výkon – Část 1–3: Společné části – Specifikace kabelu a konektoru USB typu CTM
- ČSN EN IEC 62680-1-2:2021 Rozhraní univerzální sériové sběrnice pro data a výkon – Část 1–2: Společné části – Specifikace výkonového USB

Navíc se CEN-CLC rozhodlo zřídit pracovní skupinu CEN-CLC BT WG 10 specializovanou na tuto problematiku.

Podrobněji k obsahu a cílům standardizace:

Je technicky proveditelné definovat USB typu C jako jednotnou nabíjecí zásuvku pro příslušné kategorie nebo třídy rádiových zařízení. Technologie USB typu C, která se používá celosvětově, byla přijata na mezinárodní normalizační úrovni a byla převzata do evropského systému Evropským výborem pro normalizaci v elektrotechnice (CENELEC) v rámci evropské normy řady EN IEC 62680-1.4 .

Technologie USB typu C je již běžná v mnoha kategoriích nebo třídách rádiových zařízení, protože umožňuje vysoce kvalitní nabíjení a přenos dat. Nabíjecí zásuvka USB typu C je v kombinaci s komunikačním protokolem USB Power Delivery schopna poskytovat příkon až 100 W, a proto ponechává dostatečný prostor pro další vývoj řešení rychlého nabíjení, a zároveň umožňuje trhu zajistit potřeby telefonů nižší třídy, které rychlé nabíjení nepotřebují. Mobilní telefony a podobná rádiová zařízení, která podporují rychlé nabíjení, mohou využívat funkce USB Power Delivery, jak je popsáno v normě EN IEC 62680-1-2:2020 Rozhraní univerzální sériové sběrnice pro data a výkon – Část 1–2: Společné části – Specifikace výkonového USB.

Podmínky pro harmonizovaná zařízení:

- a) Musí být vybaveny zásuvkou USB typu C, jak je popsáno v normě ČSN EN IEC 62680-1-3:2021 Rozhraní univerzální sériové sběrnice pro data a výkon – Část 1–3: Společné části – Specifikace kabelu a konektoru USB typu CTM, která by měla být vždy přístupná a funkční;

⁴ Rozhraní univerzální sériové sběrnice pro data a výkon – Část 1–3: Společné části – Specifikace univerzální sériové sběrnice, kabel a konektor typ C^{TM}.

b) V případě nabíjecího příkonu nižšího než 60 wattů musí být možné nabíjet pomocí kabelů, které splňují požadavky normy ČSN EN IEC 62680-1-3:2021 Rozhraní univerzální sériové sběrnice pro data a výkon – Část 1–3: Společné části – Specifikace kabelu a konektoru USB typu CTM.

Ruční mobilní telefony, tablety, digitální fotoaparáty, sluchátka, náhlavní soupravy, ruční videoherní konzole a přenosné reproduktory, které je možné nabíjet pomocí kabelového nabíjení při napětí vyšším než 5 V nebo proudu vyšším než 3 A nebo příkonu vyšším než 15 W, musí:

a) Integrovat v sobě protokol USB Power Delivery, jak je popsáno v normě ČSN EN IEC 62680-1-2:2021 „Rozhraní univerzální sériové sběrnice pro data a výkon – Část 1–2: Společné části – Specifikace výkonového USB“;

b) Zajistit, aby jakýkoli další nabíjecí protokol umožňoval plnou funkčnost technologie USB Power Delivery uvedené v písmeni a).

Problematika zavedení důsledné harmonizace univerzálních nabíjecích souprav na vnitřním trhu EU, provázená opatřeními k oddělenému prodeji mobilního zařízení a nabíječky a poskytování náležitých informací při výběru a nákupu, je dalším příkladem provázanosti závazných technických předpisů přijímaných na úrovni EU a navazujících evropských (technických) norem, vyvíjených na základě požadavku EK evropskými normalizačními organizacemi (CEN/CENELEC/ETSI).

V tomto oboru (novelizovaná) směrnice stanovuje poměrně přesné harmonizující technické specifikace pro mobilní zařízení, nicméně teprve normy je mohou specifikovat detailně. „Bez norem to nejde!“.

Související informační požadavky pro kupujícího jsou v novelizované směrnici formulovány pregnantně, a proto zřejmě není třeba je provádět prostřednictvím EN.

Z hlediska úlohy standardizace je zásadní, podle posledního vývoje (červen 2022) Evropská komise pověřila Evropské normalizační organizace tvorbou harmonizovaných norem pro bezdrátové nabíjení mobilních zařízení.

5. Přínosy harmonizace

5.1. Důvodová zpráva

Posouzení dopadů ohledně nabíjení mobilních telefonů a podobných zařízení provedl orgán EK - Regulatory Scrutiny Board (dále Výbor). Posouzení se týká cílené revize směrnice o rádiových zařízeních (2014/53/EU) s cílem harmonizovat nabíjení mobilních telefonů a podobných zařízení. Počítá také se zavedením „unbundlingu“, což je oddělený prodej telefonu (mobilního zařízení) a nabíječky.

Výbor poukazuje na určité, ba značné nedostatky v důvodové zprávě EK, která provázela návrh novely. Dává proto sice kladné stanovisko, ale s dílčími výhradami, protože očekává, že příslušné GŘ napraví následující nedostatky:

(1) Zpráva dostatečně nevysvětluje vazby a soudržnost s dalšími úzce souvisejícími politickými iniciativami, zejména s nadcházející iniciativou ekodesignu pro univerzální externí zdroj energie.

(2) Odůvodnění některých prvků této iniciativy není dostatečně přesvědčivé.

(3) Zpráva dostatečně neanalyzuje některé dopady. Neprokuje přiměřenost možností vzhledem k jejich někdy omezeným nebo negativním dopadům.

(4) Možnosti jasně neuvádějí, jak by zlepšily informovanost spotřebitelů. Rovněž zůstávají vágní, pokud jde o způsob, jak zajistit, aby zaváděné normy zůstaly v souladu s technologickým rozvojem a nebránily inovacím.

Výbor navrhuje konkrétní kroky ke zlepšení vypovídací hodnoty zprávy:

(1) Zpráva EK musí lépe objasnit vztah a soudržnost mezi touto iniciativou a příštími iniciativami. Kromě iniciativy ekodesignu univerzálního externího napájení se to týká také nadcházející iniciativy ekodesignu a energetického štítkování na chytrých telefonech a tabletech. Zpráva by měla vysvětlit a zdůvodnit rozsah této iniciativy ve vztahu k ostatním. V rámci této iniciativy by se mělo zejména objasnit, že nereguluje nabíječky a nezavádí společnou nabíječku.

(2) Zpráva by měla předložit přesvědčivější a ucelenější odůvodnění harmonizace nabíjecího konektoru v zařízeních a pro oddělený prodej. Neměla by používat preference spotřebitelů jako hlavní argument pro harmonizaci konektoru a ignorovat je, pokud jde o jejich preferenci pro oddělený prodej. Není jasné, proč zpráva považuje pokračující vývoj trhu směrem k oddělenému prodeji za nedostatečný. Zpráva by měla vzít v úvahu, že preference spotřebitelů nejsou homogenní, což se odráží v jejich nákupním chování. Měla by zdůvodnit, proč považuje některé z těchto zjištěných spotřebitelských preferencí za problematické. Měla by také poskytnout důkazy o problémech souvisejících se současnými obchodními modely, které upřednostňují proprietární řešení před interoperabilitou.

(3) Možnosti by měly přesněji uvádět, jak by zlepšily informovanost spotřebitelů o interoperabilitě a výkonnosti nabíjení. Zpráva musí vysvětlit, jak budou nové požadavky na informace v souladu se stávajícími a potenciálně novými požadavky na informace souvisejících iniciativ (viz výše). Zpráva také potřebuje projednat možné varianty přechodných období a analyzovat jejich přednosti.

(4) Zpráva by měla lépe vysvětlovat, jak se možnosti a volby osvědčí v budoucnosti. Měla by být konkrétnější, jak budou zaváděné normy aktualizovány. Měla by být konkrétní, jaký standard napájení USB bude zahrnovat, protože nejnovější standard podporuje vyšší spotřebu energie, než je popsáno ve zprávě.

(5) Zpráva by měla podrobněji analyzovat dopady na hospodářskou soutěž a inovace. Měla by zdůvodnit, proč považuje riziko vytváření netarifních překážek za omezené. Analýza sociálních dopadů musí zahrnovat náklady pro spotřebitele na výměnu adaptérů (např. pro HDMI nebo pro sluchátka), když se změní nabíjecí konektor pro jejich preferovanou značku.

(6) Porovnání možností by mělo lépe analyzovat přiměřenost možností. Mělo by lépe odůvodnit, proč preferovaná možnost obsahuje opatření s omezenými nebo negativními dopady. Zejména harmonizace nabíjecího konektoru v zařízeních by měla pro spotřebitele omezené výhody v kombinaci s negativními ekonomickými a ekologickými dopady.

(7) Klíčová omezení a možná rizika použité metodiky by neměla být zahrnuta pouze v metodické příloze, ale měla by být zohledněna i při předkládání výsledků analýzy v hlavní zprávě. Analýza citlivosti by měla být použita k řešení klíčových nejistot, jako je podíl spotřebitelů, kteří se rozhodnou koupit i nabíječku, když si koupí „oddělený“ telefon.

Výbor bere na vědomí odhadované náklady a přínosy upřednostňovaných možností v této iniciativě, jak jsou shrnuty v kvantifikačních tabulkách. Další poznámky k tomu v Příloze 5.

5.2. Přínosy pro konečného uživatele

Většina nejnovějších chytrých telefonů umožňuje rychlé nabíjení a lze je efektivně nabít za kratší dobu pomocí rychlonabíječek. Mnoho z těchto zařízení bude moci plně využít svůj potenciál z hlediska rychlosti nabíjení, pouze pokud **nabíječka a smartphone sdílejí stejný standard rychlého nabíjení**.

Je nezbytné zavést požadavky tak, aby při nákupu mobilního telefonu nebo jiného podobného rádiového zařízení koncoví uživatelé obdrželi potřebné informace o charakteristikách jejich nabíjecího výkonu a na nabíjecím zařízení, které s ním lze používat. A dále, že je velmi důležité zavést požadavky, aby koncoví uživatelé nemuseli kupovat nové nabíjecí zařízení, kdykoli si koupí nový mobilní telefon nebo jiné podobné rádiové zařízení. Spotřebitelé by si měli koupit novou nabíječku pouze v případě, že chtějí/potřebují rychlejší nabíjení. V opačném případě již s největší pravděpodobností budete mít doma kompatibilní nabíječku. Je také pravda, že mnoho spotřebitelů obvykle nabíjí smartphony nebo jiné zařízení v noci a v této situaci je rychlé nabíjení zbytečné a je třeba se mu vyhnout, protože pomalé nabíjení je výhodnější, protože umožňuje prodloužit životnost baterií.

Harmonizace je skvělou příležitostí k opětovnému použití, opravě, nové výrobě těchto zařízení, ale také příležitostí k efektivnímu využívání zdrojů a recyklaci za předpokladu, že materiály, které se pro tyto nabíjecí soupravy používají, jsou stejné.

Efektivní standardizace nabíjecích zařízení pro co nejširší spektrum mobilních zařízení, a dále požadavek, aby koncoví uživatelé měli možnost informovaně se rozhodnout, zda kupovat, či nekupovat novou nabíjecí soupravu s novým produktem, budou přínosem jak pro spotřebitele, tak pro životní prostředí.

6. Závěr

6.1. Univerzální nabíjecí soupravy

Problematika zavedení důsledné harmonizace univerzálních nabíjecích souprav na vnitřním trhu EU, prováděná opatřeními k oddělenému prodeji mobilního zařízení a nabíječky a poskytování náležitých informací při výběru a nákupu, je dalším příkladem provázanosti závazných technických předpisů přijímaných na úrovni EU a navazujících evropských (technických) norem, vyvíjených na základě požadavku EK evropskými normalizačními organizacemi (CEN/CENELEC/ETSI).

V tomto oboru (novelizovaná) směrnice stanovuje poměrně přesné harmonizující technické specifikace pro mobilní zařízení, nicméně teprve normy je mohou specifikovat detailně. „Bez norem to nejde!“.

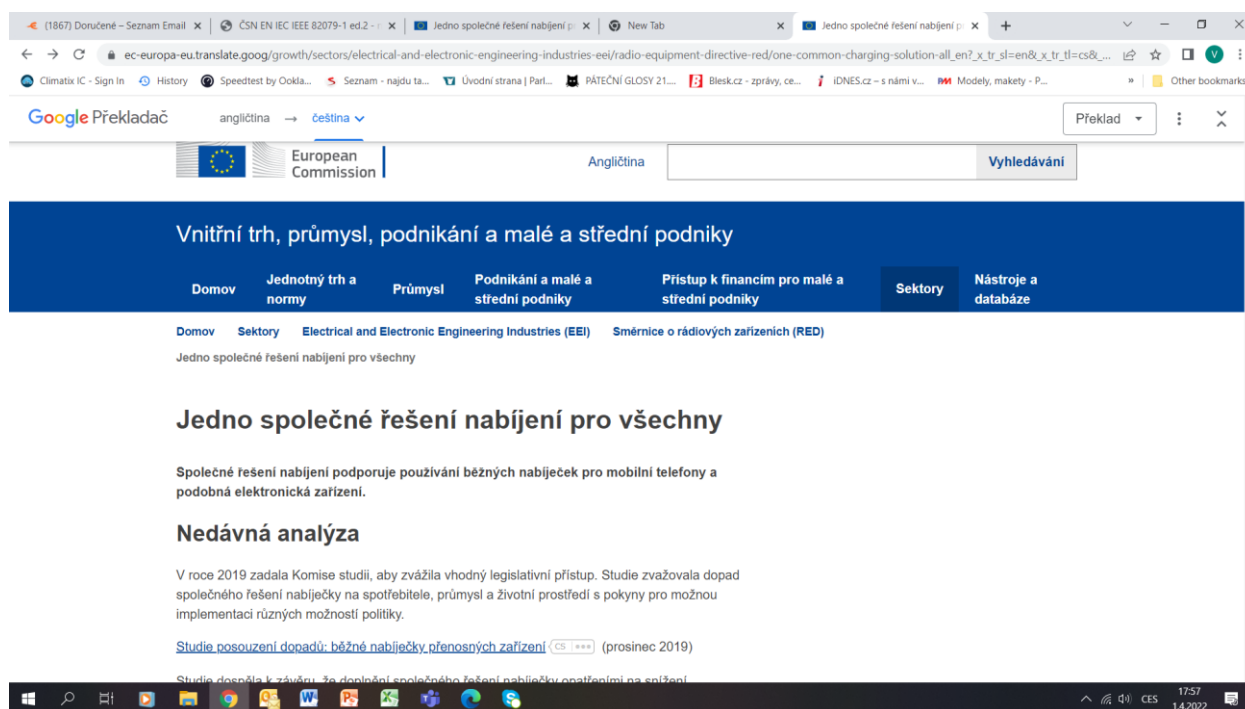
Související informační požadavky pro kupujícího jsou v novelizované směrnici formulovány pregnantně, a proto zřejmě není třeba je provádět prostřednictvím EN.

Efektivní standardizace nabíjecích zařízení pro co nejširší spektrum mobilních zařízení, a dále požadavek, aby koncoví uživatelé měli možnost informovaně se rozhodnout, zda kupovat, či nekupovat novou nabíjecí soupravu s novým produktem, budou přínosem jak pro spotřebitele, tak pro životní prostředí.

Poznámka o bezdrátovém nabíjení mobilů jako další možnost nabíjení

Bezdrátové nabíjení je stále vyvíjející se technologií, která v současnosti vykazuje nízkou úroveň fragmentace a dobrou úroveň interoperability mezi různými řešeními. Zdá se předčasně stanovit povinné požadavky. Návrh však obsahuje zmocnění, která by Komisi v případě potřeby umožnila stanovit požadavky později.

Technická podpůrná studie k posouzení stavu technologií bezdrátového nabíjení používaných pro mobilní telefony a podobná přenosná zařízení a další očekávaný hlavní technologický vývoj.

6.2. Širší kontext normalizace v dalších oblastech elektrických zařízení

Ústředním tématem této studie ve smyslu zakázky ČAS je pro konečné uživatele citlivé téma univerzálních nabíjecích souprav k mobilním zařízením. Zpracovatel studie je názoru, že v rámci studie je vhodné připomenout úlohu standardizace a technických norem zejména v širším kontextu elektro-výrobků, zejména domácích spotřebičů. Na tomto místě tento záměr naplníme.

Následuje příklad souhrnu témat, které se standardizační problematiky elektrických zařízení mohou týkat. Je to samozřejmě výčet indikativní a přístupy k volbě témat a priorit mohou různé subjekty volit odlišně.

- Bezpečnost domácích spotřebičů
- Používání spotřebičů zranitelnými spotřebiteli, včetně dětí, starších lidí a osob se zdravotním postižením, elektrická a mechanická bezpečnost, včetně povrchové teploty domácích spotřebičů
- Elektrické domácí spotřebiče přitažlivé pro děti
- Environmentální a výkonnostní aspekty (materiály, spotřeba energie)
- Prevence otravy oxidem uhelnatým (CO).
- Dohled/dozor nad trhem
- Harmonizované legislativní rámce
  - Směrnice o nízkém napětí (LVD) (2014/35/EC);
  - Nařízení o plynových spotřebičích (GAR) (2016/426/ES);
  - Směrnice o strojních zařízeních (2006/42/ES);
  - Směrnice 2001/95/EC o obecné bezpečnosti výrobků (GPSD);

- Směrnice 2009/48/ES o bezpečnosti hraček;
- Nařízení (EU) 2019/1020 o dozoru nad trhem a souladu výrobků.

Spotřebitelé používají mnoho elektrických domácích spotřebičů – mikrovlnné trouby, ledničky, toustovače, ohříváče vody. Je důležité, aby použití těchto zařízení bylo bezpečné. Příklady přiblížení konkrétních témat následují:

Vylepšené zaměření na požární bezpečnost

Po vážných nehodách a smrtelných úrazech (např. Grenfell Tower ve Spojeném království) v důsledku požárů způsobených vadnými elektrickými domácími spotřebiči jsme v roce 2020 s potěšením zaznamenali další závazek IEC TC61 vytvořit pro domácí spotřebiče přísnější požadavky na prevenci požárů.

ANEC byl pozván EK do řídicí skupiny nového projektu EUFireStat. Evropský parlament a platforma pro výměnu informací o požárech identifikovaly potřebu prozkoumat potenciál koordinovanějších a harmonizovanějších údajů a statistik o požární bezpečnosti na evropské úrovni. Za tímto účelem zahájil Parlament pilotní projekt a pověřil EK jeho řízením. Práce začaly v roce 2021 za účasti spotřebitelů (ANEC), protože „bezpečnost evropských spotřebitelů potřebuje spolehlivé údaje o zraněních“, jak je vyjádřeno v našem společném pozičním dokumentu s EuroSafe.

Grilování na dřevěné uhlí a oxid uhelnatý

ANEC a EC DG JUST v roce 2020 spojily své síly, aby varovaly spotřebitele, aby nepoužívali grilování uvnitř uzavřených objektů kvůli riziku otravy oxidem uhelnatým: V červenci jsme podpořili její kampaň o bezpečném používání grilů. Kampaň odrážela předchozí kampaň ANEC ve spolupráci s Consumer Safety International (CSI) s cílem zvýšit povědomí o tom, že přenosné a jednorázové grily na dřevěné uhlí mohou být nebezpečné, pokud se nepoužívají za správných podmínek. Vzhledem k tomu, že nehody s oxidem uhelnatým jsou častější během chladnějších měsíců, v prosinci ANEC spotřebitelům prostřednictvím sociálních sítí připomněl, že s klesajícími teplotami by nikdy neměli používat gril na dřevěné uhlí uvnitř jako zdroj vytápění.

Povrchové teploty domácích spotřebičů

Citlivost pokožky a pomalejší reakční doby způsobují, že děti, starší lidé a osoby se zdravotním postižením jsou v domácím prostředí vystaveny zvýšenému riziku popálení. Potenciální rizika vrcholí, když jsou rukojeti a knoflíky domácích spotřebičů (jako jsou žehličky a toustovače) příliš horké. V roce 2007 byl na žádost Evropské komise vydán Pokyn CENELEC č. 29 „Teploty horkých povrchů, kterých se lze pravděpodobně dotknout; vztahuje se na povrchy výrobků, kterých se může dotknout jakákoli osoba a stanovuje limity teplot

a maximální dobu kontaktu s horkým povrchem aniž by došlo k popálení. Organizace ANEC se podílela na vývoji Pokynu a sleduje, zda se příslušné výrobní normy řídí jejími ustanoveními.

Revidovaný soubor norem EN 60335-2 pro jednotlivé spotřebiče (např. pračky, myčky, fény, mixery, el.trouby aj.) obsahuje více než 100 norem asi 60 norem již bylo revidováno, aby zohlednily nejen bezpečnostní potřeby zranitelných spotřebitelů ale aby byly domácí spotřebiče bezpečnější pro spotřebitele všech věkových kategorií a schopností. ANEC s lítostí zaznamenal, že při revizi nebyla vyřešena otázka limitů povrchové teploty pro rukojeti a ovládací knoflíky. ANEC, stejně jako několik členských států, se rovněž obává, že limity povrchové teploty (např. dvířek trouby, vnější části toustovačů) v revidovaných normách nejsou v souladu s limity CENELEC Guide 29 a proto svojí pozici prosazují na jednáních nejen evropských ale i mezinárodních komisí, které normy tvoří.

Používání spotřebičů zranitelnými spotřebiteli, včetně dětí, starších lidí a osob se zdravotním postižením

První generace evropských norem pro domácí elektrické spotřebiče (řada EN 60335-2) obsahovala „ustanovení o omezení“ nebo „ustanovení o vyloučení“. To předpokládalo, že mladí, starší nebo handicapovaní lidé budou tyto spotřebiče používat pouze pod dohledem.

V návaznosti na kampaň ANEC, která začala v roce 2003 a která byla podpořena Technickými studii, CENELEC TC 61 revidoval své normy tak, aby zohledňovaly používání spotřebičů dětmi, staršími lidmi a osobami se zdravotním postižením na základě návrhů ANEC. Prvních šest revidovaných norem bylo přijato v roce 2010 a EN 60335 Část 1 – Bezpečnost, byla dále revidována v roce 2011. Tyto revize na kterých se ANEC aktivně podílela představovaly pro ANEC obrovský úspěch. Vyvrcholení této práce představuje obrovský krok vpřed pro bezpečnost evropských spotřebitelů, zejména dětí, starších lidí a osob se zdravotním postižením.

S cílem usnadnit pokrok na mezinárodní úrovni vyvíjí ANEC ve spolupráci s Consumers International návrhy na revizi částí 2 norem IEC 60335 v komisi IEC TC 61- Spotřebiče, s ohledem na bezpečnost dětí, starších lidí a osob se zdravotním postižením.

Seznam použitých zkratk

Použitá zkratka	Význam
CEN	Evropský výbor pro normalizaci
ČAS	Česká agentura pro standardizaci
ČR	Česká republika
ČSN	Česká technická norma
EN	Evropská norma
EU	Evropská unie
ISO	Mezinárodní organizace pro normalizaci (anglicky International Organization for Standardization)
Komora SOTKVO	Komora odborných technických kontrolorů, výrobců, pracovníků montáží a opravářů zařízení hřišť, dětských hřišť, tělocvičen, sportovišť a posiloven
MSP	Malé a střední podnikání (podniky)

Použitá zkratka	Význam
MŠMT ČR	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
MZ ČR	Ministerstvo zdravotnictví ČR
OJEU	Official Journal of the European Union (česky Úřední věstník Evropské unie)
TNI	Technická normalizační informace – forma normativního dokumentu
TR	Technická zpráva – forma normativního dokumentu
ÚNMZ	Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví

Zdroje, odkazy

EK, webové informace k věci:

- https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/2020-Standard-chargers-for-mobile-phones_en
- <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52021PC0547>
- <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/2417/attachments/1/translations>

Tisková zpráva Evropského parlamentu, červen 2022:

- <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20220603IPR32196/deal-on-common-charger-reducing-hassle-for-consumers-and-curbing-e-waste>

Zásadní dokumenty

- 2021/0291 (COD); Návrh SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterou se mění směrnice 2014/53/EU o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se dodávání rádiových zařízení na trh
- Brussels, 23.9.2021 SWD(2021) 245 final COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT IMPACT ASSESSMENT REPORT Accompanying the document Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council amending Directive 2014/53/EU on the harmonisation of the laws of the Member States relating to the making available on the market of radio equipment {COM(2021) 547 final}
- Brussels, 23.9.2021 SWD(2021) 246 final COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT EXECUTIVE SUMMARY OF THE IMPACT ASSESSMENT Accompanying the proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council amending Directive 2014/53/EU on the harmonisation of the laws of the Member States relating to the making available on the market of radio equipment ({COM(2021) 547 final}) / V Bruselu dne 23.9.2021 SWD(2021) 246 final PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE SOUHRN ZPRÁVY O POSOUZENÍ DOPADŮ Průvodní dokument k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2014/53/EU o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se dodávání rádiových zařízení na trh {COM(2021) 547 final}
- Brussels, 18.6.2021; SEC(2021) 318 final REGULATORY SCRUTINY BOARD OPINION on the Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL amending Directive

2014/53/EU on the harmonisation of the laws of the Member States relating to the making available on the market of radio equipment ({COM(2021) 547 final}) (jen v angličtině)

- ANEC Position Paper; ANEC-WP1-2021-060; November2021
- ANEC comments on CENELEC position paper 'Common charger agreement – Challenges and perspectives for European Standardization' ANEC-DIGITAL-2022-G-135 August 2022

Summary

- End users - consumers and small businesses alike - want to make informed decisions about whether or not to buy a new charging kit at the same time as a new mobile device.
- Such a process and approach is beneficial for both the end user and the environment.
- The way and tool for this is to effectively standardize charging devices for the widest possible range of mobile devices, including relevant information for the end user.
- The latest development of European harmonization and standardization strongly supports these trends:
  - o Less redundant cables and chargers: benefits for the environment and consumers
  - o Type C USB port as a new standard for portable devices
  - o Harmonization of wireless charging through harmonized standards

Příloha 1 – EXECUTIVE SUMMARY sheet/Souhrnný přehled

Souhrnný přehled			
A. Potřeba opatření			
Jaký problém se řeší?			
Prvním problémem jsou komplikace pro spotřebitele, které jim způsobuje přítomnost tří různých konektorů, jež jsou stále na trhu, a nedostatečná interoperabilita nabíjení.			
Druhým problémem je dopad na životní prostředí vyplývající z ročního prodeje přibližně 300 milionů přenosných elektronických zařízení v EU. Staré nabíječky se nepoužívají nebo se vyhazují.			
Čeho by měla tato iniciativa dosáhnout?			
Iniciativa má tyto specifické cíle:			
<ol style="list-style-type: none"> 1. podpořit interoperabilitu snížením roztržitosti trhu v důsledku existence různých konektorů; 2. podpořit interoperabilitu z hlediska výkonnosti při nabíjení; 3. zajistit, aby se spotřebitelé mohli při nákupu nového zařízení rozhodovat na základě dostatečných informací; 4. umožnit spotřebitelům, aby si při nákupu nového zařízení zvolili, zda si pořídí nabíječku, či nikoli, a co nejvíce rozšířit soubor zařízení podporujících jednotné řešení nabíjení. 			
Jakou přidanou hodnotu budou mít tato opatření na úrovni EU?			
Právní předpis EU umožní členským státům přijmout donucovací opatření v případě prodeje nevyhovujících výrobků, pomůže rozvíjet (digitální) jednotný trh EU a poskytnout právní jistotu výrobcům a spotřebitelům a standardizací požadavků v celé EU vytvoří rovné podmínky pro výrobce.			
B. Řešení			
Jaké možnosti politiky byly zvažovány?			
Bylo zvažováno šest možností.			
Opatření	Harmonizace konektorů koncového zařízení	Podpora příslušného nabíjecího protokolu pro koncové zařízení a informování spotřebitele o výkonnosti při nabíjení	Zajištění toho, aby na trh byla dodávána alespoň oddělená řešení
0	Žádná opatření	Žádná opatření	Žádná opatření
1	Povinné	Žádná opatření	Žádná opatření
2	Žádná opatření	Povinné	Žádná opatření
3	Žádná opatření	Povinné	Povinné
4	Povinné	Povinné	Žádná opatření
5 (upřednostňovaná)	Povinné	Povinné	Povinné
Díličí možnost: zahrnout další podobná přenosná elektronická zařízení (tablety, digitální fotoaparáty, sluchátka, přenosné reproduktory a ruční videoherní konzole).			
Kdo podporuje kterou možnost?			
<ul style="list-style-type: none"> • Možnost 0 podporují výrobci zařízení. • Možnosti 1, 4 a 5 stále více podporují sdružení spotřebitelů a Evropský parlament. Většina členských států podporuje možnost 5. • Díličí možnost s širší působností podporují členské státy, sdružení spotřebitelů a Evropský parlament. 			
C. Dopady upřednostňované možnosti			
Jaké jsou výhody upřednostňované možnosti?			
Možnost 5 s širokou působností nabízí maximální výhody jak z hlediska pohodlí spotřebitelů, tak z hlediska životního prostředí.			
Jaké jsou náklady na upřednostňovanou možnost?			
Náklady na možnost 5 se týkají především výrobců, kteří i) ve svých výrobcích nepoužívají rozhraní USB typu C, ii) neoddělují nabíječku nebo iii) nepodporují společný nabíjecí protokol. Budou muset přepracovat nabíjecí obvody svých zařízení, ale tento dopad bude zmírněn přechodným obdobím.			
Jaký bude dopad na podniky, včetně malých a středních podniků a mikropodniků?			
Otázka není relevantní, protože většina výrobců v tomto odvětví jsou velké společnosti.			
Očekávají se dopady na vnitrostátní rozpočty a správní orgány?			
Ne.			
Očekávají se jiné dopady?			
Aby se nebránilo inovacím, navrhuje se, že bude Komise zmocněna aktualizovat technické specifikace pro interoperabilitu s ohledem na technický vývoj za předpokladu, že tento vývoj rovněž respektuje cíle zajištění plné interoperability.			
D. Návazná opatření			
Kdy bude tato politika přezkoumána?			
Nejprve do 12. června 2023, poté bude následovat úplnější přezkum v roce 2028 (a případně v dřívějších hodnoceních).			

Příloha 2 - POSOUZENÍ DOPADŮ – z Důvodové zprávy EK k návrhu novely směrnice

První *podpůrná studie* zjistila, že memorandum o porozumění z roku 2009 účinně harmonizovalo nabíjecí řešení (jak nabíjecí rozhraní, tak i komunikační protokoly pro nabíjení) a zlepšilo pohodlí spotřebitelů. Nebylo však dosaženo úplné harmonizace nabíjecích řešení. Kromě toho se nepodařilo ve významné míře dosáhnout oddělení, neboť pouze někteří výrobci v Unii nabízejí spotřebitelům možnost zakoupit si telefon bez nabíjecího zařízení, což omezuje očekávané přínosy pro životní prostředí.

První studie zjistila, že většina občanů EU, kteří se zúčastnili veřejné konzultace Komise o nabíječkách mobilních telefonů, byla nespokojena (41 %) nebo velmi nespokojena (22 %) se „současnou situací týkající se nabíječek mobilních telefonů a jejich bezproblémového propojení“ a 76 % souhlasilo nebo „rozhodně“ souhlasilo s tím, že současná situace vede ke komplikacím pro uživatele mobilních telefonů. Ukázalo se, že respondenti rovněž podporují jednotnou nabíječku. Celkem 63 % respondentů se vyslovilo pro to, aby Unie využila své normotvorné pravomoci a nařídila normu pro nabíječky, zatímco 31 % se domnívalo, že by Unie měla podporovat dohodu v rámci celého průmyslového odvětví. Pouze 6 % dotázaných občanů navrhovalo, aby se Unie zdržela jakékoli formy zásahu. Orgány veřejné správy, nevládní organizace a spotřebitelské organizace rovněž vyjádřily podporu pro jednotné nabíjecí řešení.

První studie také zjistila, že spotřeba surovin na výrobu nabíjecích zařízení má dopady na životní prostředí, jakož i dopady z hlediska vzniku e-odpadu na konci životnosti výrobku. Odhaduje, že nabíjecí zařízení pro mobilní telefony byla v roce 2018 zodpovědná za přibližně 11 000 t e-odpadu a související emise během životního cyklu činily přibližně 600 kt CO₂ ekv. Očekává se, že tato množství se v příštích letech zvýší, a to zejména v důsledku trendu těžších rychlonabíječek.

Studie odkazuje na další významný technologický vývoj: nabíjení bez elektrického kontaktu (bezdrátové nabíjení). Tato technologie spočívá v nabíjecím rozhraní, které nevyužívá speciální nabíjecí zásuvku (na rozdíl od rádiových zařízení, která se nabíjejí prostřednictvím kabelového připojení). Od té doby, co byly představeny telefony s podporou bezdrátového nabíjení, jejich rozšíření mezi spotřebiteli neustále roste. Mezi lety 2016 a 2018 se prodej zvýšil šestinásobně na přibližně 44 milionů kusů, což představuje přibližně 28 % prodeje v roce 2018⁵. V současné době však tato technologie není považována za náhradu kabelového nabíjení, a to z důvodu míry účinnosti těchto nabíječek. Vzhledem k současné koexistenci bezdrátového nabíjení a klasického kabelového nabíjení je navíc potenciál pro snížení množství e-odpadu omezený, protože bezdrátové nabíječky využívají materiály intenzivněji než kabelové nabíječky.

V první studii se rovněž zvažovalo, do jaké míry by iniciativa týkající se jednotné nabíječky mohla podpořit současný trend dobrovolného oddělení (tj. hospodářské subjekty nabízející telefony bez nabíjecího zařízení), aby se zajistil přínos pro životní prostředí a aby byla zákazníkům dána tato možnost. Studie došla k závěru, že taková iniciativa, doplněná dalšími opatřeními na podporu oddělení, by mohla přispět k dosažení cílů EU v oblasti životního prostředí. Čím vyšší bude míra oddělení, tím větší budou přínosy pro životní prostředí a pro spotřebitele, pokud jde o úspory nákladů a pohodlí.

Podle *druhé studie* je bezdrátové nabíjení stále vyvíjející se technologií, která vykazuje nízkou roztržitost nabíjecích rozhraní a dobrou úroveň interoperability mezi nabíjecími řešeními, a proto by se zdálo předčasně zavádět pro tuto technologii povinné požadavky. S rozvojem technologie a jejím začleněním do většího

⁵ Je třeba upozornit, že tyto údaje se týkají telefonů s podporou bezdrátového nabíjení, tj. nikoli telefonů, které jsou dodávány s bezdrátovým nabíjecím zařízením, ale těch, které lze nabíjet pomocí bezdrátového nabíjecího zařízení, jež je třeba zakoupit zvlášť.

množství výrobků však může dojít k roztržštění, pokud se budou používat různá nabíjecí rozhraní a různé komunikační protokoly pro nabíjení.

Podle *třetí studie* jsou možnosti oddělení spojeny s velmi jasnými a zřejmými kompromisy, především kompromisem mezi přínosy pro životní prostředí a finančními náklady a ztrátou pohodlí pro spotřebitele. Většina respondentů průzkumu mezi zúčastněnými stranami (orgány veřejné správy, organizace občanské společnosti a soukromé osoby) upřednostňovala možnost uložit výrobcům a distributorům povinnost dát zákazníkům na výběr, zda si s novým mobilním telefonem koupí nový vnější napájecí zdroj (EPS) a/nebo kabel, či nikoli. Šest z deseti respondentů z odvětví průmyslu se však domnívalo, že každý výrobce nebo distributor mobilních telefonů by měl mít možnost svobodně si zvolit, jakým způsobem bude své telefony a nabíječky prodávat (tj. co bude obsahovat maloobchodní balení).

Třetí studie ukázala, že od října 2020 někteří výrobci (představující 30–40 % podílu na trhu) oznámili odstranění EPS (a dalšího příslušenství) z maloobchodního balení u určitých nových modelů. Ostatní zvažují své možnosti a zdá se velmi pravděpodobné, že přinejmenším někteří z nich začnou v blízké budoucnosti nabízet i oddělená řešení. Zdá se však, že výrobci, kteří investovali velké prostředky do vlastní technologie nabíjení, jsou méně ochotní, protože vysoká výkonnost při nabíjení jejich společně dodávaných telefonů a EPS je důležitou součástí jejich marketingové strategie. Výrobci, kteří tato řešení vyvinuli, však nedokážou prokázat, že je to kvůli vývoji, a ne proto, že jejich řešení blokuje nebo omezuje účinnost používání jiných nabíječek.

Harmonizované nabíjecí rozhraní na konci rádiového zařízení (tj. v případě rádiových zařízení nabíjených prostřednictvím kabelového nabíjení je to nabíjecí zásuvka), minimální společná interoperabilita nabíjení prostřednictvím harmonizovaného komunikačního protokolu pro nabíjení a poskytování informací o požadavcích na nabíjení jejich rádiových zařízení jsou proto předpoklady pro účinné a smysluplné oddělení.

Bylo provedeno posouzení dopadů, které zkoumalo možnosti politiky kombinující tři (3) různá opatření: a) harmonizaci nabíjecích rozhraní pro rádiová zařízení; b) podporu příslušného komunikačního protokolu pro nabíjení rádiového zařízení a informování spotřebitelů o výkonnosti při nabíjení a c) zajištění toho, aby na trh bylo dodáváno alespoň oddělené řešení.

U všech možností existují dílčí možnosti s užší (tj. pouze mobilní telefony) nebo širší působností (určitá zařízení s nabíjecími charakteristikami srovnatelnými s nabíjecími charakteristikami mobilních telefonů). Upřednostňovanou možností politiky je možnost 5 s širším rozsahem působnosti, protože představuje nejspravedlivější kompromis mezi všemi cíli a situací, která je výhodná pro většinu zúčastněných stran a životní prostředí.

Očekává se, že možnost 5 bude mít přínosy pro životní prostředí díky snížení emisí skleníkových plynů o přibližně 180 kt CO₂ ekv. ročně, snížení spotřeby materiálu o přibližně 2 600 t ročně a snížení množství e-odpadu o 980 t ročně. Oddělení EPS se na přínosech podílí nejvíce díky menší těžbě zdrojů, výrobě, přepravě, menšímu používání a menší likvidaci nabíječek.

Pokud jde o pohodlí spotřebitelů, upřednostňovaná varianta zajistí interoperabilitu prostřednictvím jednotného rozhraní a výkonnosti při nabíjení, sníží prodej samostatných EPS a kabelů a podpoří jejich opětovné použití. Pokud jde o harmonizaci nabíjecího rozhraní, povinné zavedení nabíjecího portu USB typu C v rádiových zařízeních dostatečně řeší nepohodlí, kterému čelí spotřebitelé z toho důvodu, že si nemohou nabíjet své zařízení, protože nemají k dispozici kompatibilní nabíječku. Rovněž se projeví ve snížení výdajů spotřebitelů za tyto položky o přibližně 250 milionů EUR ročně.

Očekává se, že upřednostňovaná možnost zvýší celkový obrat hospodářských subjektů o 105 milionů EUR ročně. Přínosy pro obrat maloobchodníků a distributorů (457 milionů EUR ročně) v důsledku toho, že nabíjecí zařízení nebudou součástí maloobchodního balení, a proto se budou častěji kupovat samostatně, převáží nad negativním dopadem na obrat výrobců zařízení (352 milionů EUR ročně), který vznikne zavedením jednotného konektoru pro výrobce zařízení, a také nad ztrátou zisku výrobců EPS.

Přímé náklady pro výrobce, kteří nepoužívají jednotný konektor a musí svá zařízení přepracovat, budou zmírněny přechodným obdobím, a proto se považují za zanedbatelné. Přímé náklady pro výrobce, kteří v současnosti používají proprietární komunikační protokoly pro rychlé nabíjení, jež nejsou kompatibilní s jednotným řešením, se odhadují na 30 milionů EUR. Nepřímé náklady je obtížné odhadnout (kvůli neochotě výrobců tyto informace zveřejnit) a budou vyplývat pouze ze ztráty licenčních poplatků pro výrobce, kteří pro své výrobky jednotný konektor ještě nepoužívají.

	Přínos (ročně)	Náklady (ročně)
Emise skleníkových plynů	180 kt CO ₂ ekv.	
Použití materiálů	2 600 tun	
E-odpad	980 tun	
Výdaje spotřebitelů	250 milionů EUR	
Obrat maloobchodníků a distributorů	457 milionů EUR	
Obrat celosvětových výrobců		352 milionů EUR
Přepracování zařízení za účelem zavedení jednotného konektoru		Zahrnuto ve výše uvedeném. Zmírněno přechodným obdobím, protože i ve výchozím scénáři stále více výrobců bude přecházet na jednotný konektor.
Zavedení jednotného komunikačního protokolu pro nabíjení		Zahrnuto ve výše uvedeném.
Zavedení odděleného řešení		Zahrnuto ve výše uvedeném.
Ztráta licenčních poplatků		Nelze odhadnout

Bylo provedeno posouzení dopadů s cílem prozkoumat možnosti pro:

- harmonizaci nabíjecích rozhraní pro rádiová zařízení;
- podporu příslušného komunikačního protokolu pro nabíjení rádiového zařízení a informování spotřebitelů o výkonnosti při nabíjení a
- zajištění toho, aby na trh bylo dodáváno řešení odděleného prodeje mobilního zařízení a nabíjecí soupravy.

Možnosti politiky	A) Harmonizace konektoru koncového zařízení	B) Podpora příslušného nabíjecího protokolu v koncovém zařízení a informování spotřebitele o výkonnosti při nabíjení	C) Zajištění toho, aby na trh byla dodávána alespoň oddělená ⁶ řešení
Možnost 0	Žádná opatření	Žádná opatření	Žádná opatření
Možnost 1	Povinně	Žádná opatření	Žádná opatření
Možnost 2	Žádná opatření	Povinně	Žádná opatření
Možnost 3	Žádná opatření	Povinně	Povinně
Možnost 4	Povinně	Povinně	Žádná opatření
Možnost 5	Povinně	Povinně	Povinně

U všech možností existují dílčí možnosti s užším (tj. zahrnutí pouze mobilních telefonů) nebo širším rozsahem působnosti (zahrnutí také určitých zařízení s nabíjecími charakteristikami srovnatelnými s nabíjecími charakteristikami mobilních telefonů). Upřednostňovanou možností politiky je možnost 5 s širším rozsahem působnosti, protože představuje nejspravedlivější kompromis mezi všemi cíli a umožňuje situaci, která je výhodná pro většinu zúčastněných stran a životní prostředí.

⁶ To znamená, že zařízení se budou prodávat bez nabíječky balení (odpojitelný kabel bude nadále povolen – podle uvážení).

Příloha 3 - PODROBNÉ VYSVĚTLENÍ konkrétních ustanovení novely a PŘÍLOHA směrnice

a) PODROBNÉ VYSVĚTLENÍ konkrétních ustanovení

Článek 1 návrhu mění některá ustanovení směrnice 2014/53/EU.

Hlavní změny, které mají být návrhem do směrnice 2014/53/EU zavedeny, jsou následující.

1) V článku 3 se doplňuje nový odstavec (který stanoví základní požadavky) a vkládá se nová příloha.

Nový odstavec 4 (článek 3): Tento odstavec vyžaduje, aby jednotlivá rádiová zařízení, která jsou uvedena v nové příloze (část I) doplněné návrhem, byla v souladu s nabíjecím rozhraním a komunikačním protokolem pro nabíjení popsaným v této nové příloze. Tentyž odstavec zmocňuje Komisi, aby prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci změnila obsah nové přílohy, což může v budoucnu v případě potřeby umožnit řešení jakýchkoli dalších typů technologií nabíjení jiných než kabelové nabíjení.

Nová příloha (část I): Vyžaduje, aby mobilní telefony a podobná rádiová zařízení, pokud je lze nabíjet pomocí kabelového nabíjení, byly vybaveny konektorem USB typu C a aby obsahovaly komunikační protokol USB Power Delivery, pokud rovněž vyžadují nabíjení při napětí vyšším než 5 V nebo proudu vyšším než 3 A nebo příkonu vyšším než 15 W.

2) Vkládá se nový článek 3a o dodávání určitých kategorií nebo tříd rádiových zařízení bez nabíjecích zařízení.

Tento nový článek vyžaduje, aby v případě, že hospodářský subjekt dodává koncovým uživatelům rádiová zařízení spolu s nabíjecím zařízením, byl povinen nabízet všem koncovým uživatelům rovněž dodávku stejných rádiových zařízení bez nabíjecího zařízení.

4) Ustanovení čl. 10 odst. 8 se mění tak, že se doplňuje požadavek na nové informace.

Konkrétně:

Výrobci zajistí, aby k rádiovému zařízení byly přiloženy pokyny a bezpečnostní informace. Pokyny musí obsahovat informace požadované pro používání rádiového zařízení v souladu s jeho zamýšleným použitím. Tyto informace zahrnují, je-li to vhodné, popis příslušenství a součástí, včetně softwaru, které umožňují rádiovému zařízení fungovat zamýšleným způsobem. Tyto pokyny a bezpečnostní informace, stejně jako jakékoli označení, musí být jasné, srozumitelné a srozumitelné.

V případě rádiového zařízení záměrně vyzařujícího rádiové vlny musí být v pokynech uvedeny také následující informace:

a) frekvenční pásmo (pásma), ve kterých rádiové zařízení pracuje;

b) maximální vysokofrekvenční výkon přenášený ve frekvenčním pásmu (pásmech), ve kterých rádiové zařízení pracuje.

... pokyny dále obsahují informace o specifikacích týkajících se možností nabíjení a kompatibilních nabíjecích zařízení, jak je popsáno v příloze Ia části II. Kromě toho, že tyto informace jsou uvedeny v pokynech, když výrobci zpřístupňují takové rádiové zařízení spotřebitelům a jiným konečným uživatelům, musí být rovněž uvedeny na štítku, jak je stanoveno v části IV přílohy Ia. Štítek musí být vytištěn v návodu a na obalu nebo připevněn na obalu jako nálepka. Pokud není k dispozici obal, musí být na rádiovém zařízení připevněn štítek s nálepkou. Když je rádiové zařízení zpřístupněno spotřebitelům a dalším koncovým uživatelům, musí být štítek zobrazen viditelným a čitelným způsobem a v případě prodeje na dálku blízko údaje o ceně. Pokud to velikost nebo povaha rádiového zařízení neumožňuje, může být štítek vytištěn jako samostatný dokument doprovázející rádiové zařízení.

Pokyny a bezpečnostní informace uvedené v prvním až třetím pododstavci musí být v jazyce, kterému spotřebitelé a ostatní koncoví uživatelé podle určení dotčeného členského státu snadno rozumějí.

Komise je zmocněna přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 44 za účelem změny přílohy Ia, částí II a IV v důsledku změn části I uvedené přílohy nebo budoucích změn požadavků na označování nebo s ohledem na technický pokrok, a to zavedením, úpravou, přidáním nebo odstraněním jakýchkoli podrobností v ve vztahu k informačním, grafickým nebo textovým prvkům, jak je uvedeno v tomto článku.

- 6) Článek 17, který stanoví použitelné postupy posuzování shody pro prokazování souladu se základními požadavky stanovenými v článku 3 směrnice 2014/53/EU, se mění tak, že se do jeho odstavce 2 doplňují odkazy na tyto nové požadavky, které by podle návrhu měly být vloženy do článku 3 směrnice 2014/53/EU (základní požadavky).
- 7) Výrobce tak bude mít vždy možnost řídit se postupem vnitřní kontroly výrobku, aby prokázal soulad s těmito novými požadavky (základními požadavky).
- 8) Články 40 a 43 se mění tak, aby byly v souladu s novými požadavky doplněnými návrhem.
- 9) Členské státy tak budou mít pravomoc přijmout opatření proti těm výrobkům, které nejsou v souladu s novými požadavky.
- 10) Článek 44, který se týká přenesených pravomocí, se mění tak, aby byly doplněny odkazy na přenesené pravomoci svěřené Komisi prostřednictvím návrhu.

Článek 2 vyžaduje, aby členské státy provedly změny do [Úřad pro publikace: vložte datum – 12 měsíců po přijetí] a uplatňovaly je od [Úřad pro publikace: vložte datum 12 měsíců po skončení lhůty pro provedení změn uvedené v předchozím odstavci].

Veškeré požadavky, které budou zavedeny tímto návrhem, se nebudou vztahovat na žádná rádiová zařízení uvedená na trh Unie před uvedeným datem použitelnosti této směrnice.

Hospodářským subjektům by měl být poskytnut dostatečný čas na provedení nezbytných úprav rádiových zařízení spadajících do oblasti působnosti této směrnice, která hodlají uvést na trh Unie.

b) PŘÍLOHA Ia

(použit pracovní strojový překlad)

Specifikace a informace týkající se nabíjení některých kategorií nebo tříd rádiových zařízení

ČÁST I - SPECIFIKACE NABÍJECÍCH SCHOPNOSTÍ

1. Ruční mobilní telefony, tablety, digitální fotoaparáty, sluchátka, náhlavní soupravy, ruční videoherní konzole a přenosné reproduktory, přenosné reproduktory, elektronické čtečky, klávesnice, myši, přenosné navigační systémy, sluchátka (earbuds), notebooky
2. Pokud je lze dobíjet kabelovým nabíjením, kategorie nebo třídy rádiových zařízení uvedených v bodě 1 písm. a) až m).
  - a) být vybaveno zásuvkou USB Type-C, jak je popsáno ve standardu EN IEC 62680-1-3:2021 „Rozhraní univerzální sériové sběrnice pro data a napájení – část 1-3: Společné součásti – USB Type-C® kabel a specifikace konektoru“, které by měly zůstat vždy dostupné a funkční;

- b) být možné nabíjet kabely, které splňují normu EN IEC 62680-1-3:2021 „Rozhraní univerzální sériové sběrnice pro data a napájení – část 1-3: Společné součásti – Specifikace kabelu a konektoru USB Type-C®“.
3. Pokud je lze dobíjet kabelovým nabíjením při napětích vyšší než 5 voltů, proudy vyšší než 3 ampéry nebo výkon vyšší než 15 wattů, kategorie nebo třídy rádiových zařízení uvedených v bodě 1 písm. a) až m) musí:
- (a) zahrnovat USB Power Delivery, jak je popsáno ve standardu EN IEC 62680-1-2:2021 „Rozhraní univerzální sériové sběrnice pro data a napájení – Část 1-2: Společné součásti – specifikace USB Power Delivery“;
- (b) zajistit, aby jakýkoli další protokol zpoplatnění umožňoval plnou funkčnost systému USB Power Delivery uvedené v bodě (a), bez ohledu na použité nabíjecí zařízení.

ČÁST II - INFORMACE O SPECIFIKACÍCH SOUVISEJÍCÍCH S NABÍJECÍMI SCHOPNOSTMI

V případě rádiových zařízení spadajících do oblasti působnosti čl. 3 odst. 4 prvního pododstavce musí být na obalu nebo (pokud obal chybí) na štítku přiloženém k rádiovému zařízení uvedeny v tištěné podobě následující informace, přičemž podmínkou je, aby byl štítek viditelný:

- a) popis požadavků na výkon kabelových nabíjecích zařízení, která lze s tímto rádiovým zařízením použít, včetně maximálního výkonu potřebného k nabití rádiového zařízení vyjádřeného ve wattech, a to uvedením textu: „Minimální výkon dodávaný nabíjecím zařízením je roven [xx] wattům nebo vyšší“. Počet wattů by měl vyjadřovat maximální příkon požadovaný rádiovým zařízením;
- b) popis specifikací souvisejících s nabíjecími schopnostmi rádiového zařízení, které je možné nabíjet pomocí kabelového nabíjení při napětí vyšším než 5 voltů nebo proudu vyšším než 3 ampéry nebo příkonu vyšším než 15 wattů, včetně údaje o tom, že rádiové zařízení podporuje nabíjecí protokol USB Power Delivery, a to uvedením textu „rychlé nabíjení USB PD“, a údaje o jakémkoli jiném podporovaném nabíjecím protokolu uvedením jeho názvu v textovém formátu.

Příloha 4 - ANEC POSITION Paper

Po mnoho let ANEC – hlas evropských spotřebitelů ve standardizaci – a další spotřebitelské organizace vyzývají výrobce, aby zajistili společné externí napájení pro mobilní telefony a další zařízení. Současná přehršel nabíječek – jak v rámci značek, tak mezi značkami – představuje zbytečné náklady pro spotřebitele při jejich přímém (či implikovaném) nákupu a pro životní prostředí při získávání surovin pro jejich konstrukci a při jejich likvidaci.

Vítáme proto návrh Evropské komise na změnu směrnice o rádiových zařízeních (2014/53/EU) o společných nabíječkách, protože zohledňuje mnoho připomínek, které jsme vznesli v minulosti.

V tomto pozičním dokumentu ANEC předkládá několik návrhů s cílem zajistit nejvyšší možnou úroveň interoperability a snížení odpadu pro spotřebitele a životní prostředí.

Kategorie produktů, které mají být pokryty

I když bereme na vědomí pravomoc Komise postupně aktualizovat právní ustanovení tak, aby zohledňovala budoucí technické inovace, domníváme se, že by bylo vhodné již nyní rozšířit rozsah zahrnutých produktů s ohledem na to, že projednání a přijetí právních předpisů vyžaduje čas.

Do přílohy 1a proto doporučujeme zahrnout elektronické čtečky, chytré hodinky, elektronické hračky, zařízení pro osobní péči, GPS/přenosné navigační a sportovní zařízení, chytré reproduktory, digitální rádia, dobíjecí elektrické nářadí, dobíjecí vysavače, elektrické šroubováky a další dobíjecí zařízení. Dotazujeme se také, zda laptopy/notebooky mají být zahrnuty jako zařízení „vyšší energetické kategorie“ (příloha 1a, část 1(2)).

Domníváme se však, že alternativním přístupem by mohlo být odkazování na požadavky na napájení pro nabíjení, bez ohledu na to, zda je produkt zahrnut v seznamu nebo není z přílohy 1a. Tento přístup by se týkal zařízení, která ještě nejsou k dispozici v dobíjecí formě, a také situací, kdy produkty mají více než jednu funkci (např.: tablety s funkcemi elektronických čteček), ale nemusí být zahrnuty v seznamu produktů.

Nabíjecí technologie, které mají být zahrnuty

I když bereme na vědomí pravomoc Komise postupně aktualizovat právní ustanovení tak, aby zohledňovala budoucí technické inovace, s tím, že bezproblémové nabíjení by mohlo v budoucnu nahradit kabelové nabíjení, bylo by rozumné zahrnout to již do navrhovaného právního předpisu. Bylo by však užitečné mít více technických informací o možnosti odkazu na běžně používanou technickou specifikaci Qi. Navrhujeme, aby Evropský parlament zadal na toto téma krátkou studii, i když bez zpomalení legislativního procesu.

Jako alternativu si myslíme, že by Evropská komise měla být pověřena analýzou trendů na trhu s technologiemi bezdrátového nabíjení dva roky po vstupu pozměněné směrnice v platnost a podat zprávu zákonodárcům s návrhy na zahrnutí bezdrátového nabíjení do oblasti působnosti. Kritéria pro hodnocení úrovně interoperability a rizika roztržitosti řešení bezdrátového nabíjení by měla být vytvořena v právních předpisech.

Vyčleněné a dodatečné finanční prostředky na dozor nad trhem

Je nezbytné, aby členské státy prováděly činnosti v oblasti dozoru nad trhem týkající se informačních povinností hospodářských subjektů, zejména na počátku použitelnosti nových pravidel. Pro tyto činnosti by se mělo počítat se zvláštním financováním. Kromě toho je důležité zajistit, aby spotřebitelé všech věkových kategorií a schopností měli možnost získat informace o možnostech nabíjení jednotlivých produktů, aby si

mohli vybrat. Spotřebitelé by měli být informováni o možnosti použití nabíječky, kterou již mají, v místě/okamžiku prodeje.

Nemělo by se zapomínat, že v současné době je k dispozici mnoho nebezpečných nabíječek trhu, a proto by měly být rovněž prováděny přísné činnosti dozoru nad trhem ohledně bezpečnosti nabíječek.

Závěry

Udržitelná volba musí být ta nejjednodušší: dostupná, cenově dostupná, atraktivní a pohodlná pro všechny spotřebitele. Pokud by byli spotřebitelé finančně penalizováni za to, že si koupí zařízení bez nabíječky za stejnou cenu jako zařízení s nabíječkou, nebo by se cena samostatné nabíječky zvýšila, pak by byl cíl návrhu nenaplněn.

Nedostatek interoperability a bezpečnosti, stejně jako nedostatek informací, narušují prospěch a spokojenost spotřebitelů.

Efektivní standardizace nabíjecích zařízení pro co nejširší spektrum mobilních zařízení, a dále požadavek, aby koncoví uživatelé měli možnost informovaně se rozhodnout, zda kupovat, či nekupovat novou nabíjecí soupravu s novým produktem, budou přínosem jak pro spotřebitele, tak pro životní prostředí.

V srpnu 22 ANEC vydal aktualizované stanovisko, které jen upřesňuje dosavadní argumenty k podpoře harmonizačního vývoje, čímž reaguje na postoj CENELEC, který je k vývoji kritický. Pro úplnost ho do studie ve zkráceném znění zařazujeme.

(ANEC-DIGITAL-2022-G-135 August 2022) ANEC komentuje stanovisko CENELEC „Společná dohoda o nabíječkách – výzvy a perspektivy evropské normalizace“

... Vítáme úpravy a vylepšení odsouhlasené spoluzákonodárci v návrhu EK na změnu směrnice o rádiových zařízeních (směrnice 2014/53/EU) pro společné nabíječky.

Efektivní standardizace nabíjecího zařízení pro co nejvíce zařízení a požadavek, aby spotřebitelé měli možnost informovaně se rozhodnout, zda si koupí novou nabíjecí sadu s novým produktem, bude přínosem jak pro spotřebitele, tak pro životní prostředí.

Litujeme, že CENELEC vyjádřil nesouhlas se společnou nabíječkou v roce 2019 a nyní opět předkládá negativní připomínky. Nesouhlasíme s negativními připomínkami CENELEC k odkazu na normy a posuzování shody z důvodů vysvětlených níže.

Oddíl 2. Aplikace norem, posuzování shody a přístup na trh

Nesouhlasíme s tím, že „použití Nového legislativního rámce (NLF), který umožňuje citování harmonizovaných norem v Úředním věstníku EU, mohlo tento proces usnadnit“ [aktualizace referenčních norem].

Harmonizované normy jsou citovány v jejich datované verzi a aktualizace citovaných norem v případě nových verzí musí být provedena prostřednictvím prováděcího aktu Evropské komise (článek 291 SFEU). Tento postup vyžaduje čas, což by podstatně neusnadnilo proces ve srovnání s postupem stanoveným v legislativním textu (akt v přenesené pravomoci ES, článek 290 SFEU).

Oddíl 2.1 Posouzení shody

Nesouhlasíme s tím, že „není jasné, zda a jak je třeba provést posouzení shody, jak je stanoveno ve směrnici RED“ [pro nové požadavky].

Nový čl. 17 odst. 2, který jasně odkazuje na nový odstavec 4 článku 3 (obsahující nové požadavky), umožňuje výrobcům vybrat si ze tří postupů posuzování shody. V harmonizovaných normách se neuvádí žádná zmínka o nových požadavcích článku 3.4, protože s nimi legislativa nepočítá. Posouzení shody by mělo být provedeno podle různých modulů v přílohách směrnice o rádiových zařízeních.

Příloha 5 - PŘEHLED PŘÍNOSŮ

Popis - Částka - Komentáře

Přímé přínosy

Ekologické přínosy:

Emise skleníkových plynů: 184 kt CO₂ ročně

Materiálové využití: 2606 tun ročně

e-odpad: 980 tun ročně

Intenzifikace odděleného prodeje EPS (specifický cíl 4) přináší největší vliv na omezení těžby zdrojů, výroby, dopravy, používání a likvidace nabíječek.

Spotřebitelské výhody

246 milionů EUR ročně

Harmonizace konektoru na zařízení (specifický cíl 1) a interoperabilita komunikačního protokolu rychlého nabíjení (specifický cíl 2) přinese snížení nákupů samostatných EPS a kabelů.

Ekonomické přínosy Výrobci v EU: 22 milionů EUR ročně Maloobchodníci a distributoři: 457 milionů EUR ročně. Negativně jsou ovlivněny celosvětová průmyslová odvětví.

Nepřímé přínosy

Bezpečnost výrobků na trhu

Nelze vyčíslit

Omezení nákupů samostatných kabelů a EPS nepřímo sníží množství nebezpečných výrobků na trhu.

Ostatní:

Pro výrobce, kteří již používají USB Type C v produktech v rozsahu: N/A

Pro výrobce, kteří nepoužívají USB Type C v produktech v rozsahu: Náklady na přepracování nabíjecích obvodů zařízení (zmírněno přechodným obdobím)

Pro výrobce, kteří v současné době používají proprietární protokoly rychlého nabíjení, které nejsou kompatibilní s USB PD nebo vůbec rychlé nabíjení nepodporují, přibližně 20 % objemů z celkového trhu: 30 milionů EUR (0,6 EUR na zařízení)

Ostatní:

Pro výrobce, kteří nepoužívají USB typu C v produktech v rozsahu: Ztráta licenčních poplatků, pro které bohužel nebylo možné získat data.

Kombinací opatření dojde ke ztrátě obratu celosvětových průmyslových odvětví ve výši 367 milionů EUR ročně ve srovnání se základní linií.